

DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-1-09>

УДК 351.82:332.3

*Нищенко Євген Вікторович,**аспірант**Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського,**вул. Джона Маккейна, 33, м. Київ, 01133, Україна**e-mail: nishenko@meta.ua <https://orcid.org/0000-0002-9774-2224>*

АНАЛІЗ ФУНКЦІЙ АДАПТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МАЙНОВИМИ ВІДНОСИНАМИ

Анотація. Удосконалено класифікацію функцій управління за їх сутністю у системі регулювання майнових відносин, а саме: прогнозування та планування (передбачення майбутніх змін у середині системи управління державною власністю та у зовнішньому середовищі та визначення їх впливу на об'єкти державної власності, вироблення ключових напрямів розвитку системи управління власністю держави, формування взаємопов'язаних цілей та завдань управління, визначення показників досягнення поставлених цілей); організація (встановлення системи взаємовідносин та взаємозв'язку між різними елементами системи регулювання майнових відносин); мотивація (заохочування окремих суб'єктів управління державною власністю діяти на користь ефективної реалізації цілей та завдань цілісної системи); координація (забезпечення узгодженості дій між різними елементами системи у часі та просторі); облік і контроль (встановлення факту наявності та кількості об'єктів державної власності, систематизація та реєстрація відомостей про них. здійснення заходів, спрямованих на визначення ступеня та якості досягнення поставлених (запланованих) цілей та завдань).

Ключові слова: *адаптивна система, координація, мотивація, облік і контроль, управління майновими відносинами, функції.*

Постановка проблеми. Сучасні умови господарювання характеризуються ускладненням зв'язків та взаємодій між суб'єктами різного розміру та рівня управлінської ієрархії, наростанням невизначеності та волатильності значної кількості макроекономічних параметрів зовнішнього середовища, підвищенням ступеня відкритості та протекціонізму економічних систем різного роду, наростанням значимості інформації та багаторазовим збільшенням її кількості, зростанням та людського капіталу, переоцінкою ролі останнього у відтворювальному процесі. Паралельно із зазначеними процесами відбувається зміна макроекономічного та фінансового регулювання, яка також накладає свій відбиток на ефективність функціонування державної політики регулювання майнових відносин.

Як цитувати: Нищенко Є. В. Аналіз функцій адаптивної системи управління майновими відносинами. *Державне будівництво*. 2023. № 1 (33). С. 91–101. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-1-09>

In cites: Nyshchenko, Ye.V. (2023). Analysis of the functions of the adaptive property management system. *State Formation*, no. 1(33), 91–101. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-1-09> [in Ukrainian].

Об'єктом державної політики регулювання майнових відносин є майновий комплекс, який є чинником створення вартості, тобто активною частиною відтворювального процесу. Він вимагає певного рівня поточних витрат на утримання, так само як і інвестицій у відновлення та розвиток, без яких перспективне його використання ставатиме все менш ефективним. Очевидно, що питання визначення суб'єкта-носія поточних та капітальних витрат вирішується багато в чому на основі співвіднесення поточних витрат та перспективних вигод від володіння тим чи іншим активом, у зв'язку з чим широкий прошарок об'єктів власності є економічно недоцільним для придбання і тому продовжує залишатися тягарем для поточного власника. Цьому сприяють і об'єктивні обмеження, пов'язані із низькою доступністю фінансових ресурсів, високою вартістю капіталу тощо.

Метою дослідження є обґрунтування функцій адаптивної системи управління майновими відносинами.

Виклад основного матеріалу. Можна виділити в сукупності проблем державної політики регулювання майнових відносин кілька узагальнених категорій, таких як економічні, управлінські та нормативно-правові. Важливу роль розглянутій проблемі недофінансування майнового комплексу грають суперечності між науково-технічним прогресом і рівнем соціально-економічного розвитку. Так, власники майна, приходячи до розуміння доцільності інвестицій у розвиток та модернізацію майнового комплексу, найчастіше стають заручниками нестачі капіталу або необхідності нести соціальну відповідальність, якщо актуальна та перспективна технологія виявляється більш дорогою або менш трудомісткою, ніж доступніша за ціною застаріла технологія. В результаті соціально-економічна ефективність таких капіталовкладень у розвиток майнового комплексу виявляється свідомо нижчою, що негативно позначається на динаміці соціально-економічного розвитку. Таким чином, економічні чинники накладають цілу низку обмежень на повноту реалізації відносин володіння, користування та розпорядження, забарвлюючи їх у «доцільне та відповідальне володіння», «раціональне користування» та «ефективне розпорядження».

У іншому випадку майновий комплекс, що за своєю матеріально-речовинною формою відноситься до активної частини відтворювального механізму, може стати фактором зниження вартості сукупного капіталу, що потребує управлінського втручання. Саме з цього погляду важливим є другий клас проблем, пов'язаних з адмініструванням відносин власності, предметом яких є об'єкти майнового комплексу.

Організаційні та адміністративні проблеми реалізації державної політики регулювання майнових відносин в контексті управління регіональним розвитком включають такі найбільш значущі позиції:

1) Формальне чи неадекватне цілепокладання та прогнозування розвитку регіонального майнового комплексу, відсутність чіткого бачення його перспектив, існуючих та потенційних загроз. Іншими словами, концепція

управління регіональним майновим комплексом і положення про необхідні і кращі напрямки трансформації відносин власності існують лише на рівні узагальнених уявлень без належних організаційно-економічних обґрунтувань. Винятком є програма приватизації, яка, тим не менш, більшою мірою є інструментом поповнення бюджету і, в деяких випадках, позбавлення від активів, «непрофільних» або особливо обтяжливих у плані витрат на утримання. При цьому питання оптимізації складу та кількості відчужуваних та придбаних у публічну власність об'єктів залишаються за рамками розгляду.

2) Недостатня самостійність регіонального рівня управління, як у частині прийнятих рішень, і у частині фінансового забезпечення реалізації. Адаптація програмно-цільового підходу до управління соціально-економічним розвитком підпорядкувала прийняті рішення логіці державних (муніципальних) програм, заходи яких повинні суперечити заходам, передбачених у документах вищого рівня, а практиці застосування – повинні відповідати і відтворювати їх. Подібна система позбавляє органи регіональної влади гнучкості та мобільності у прийнятті рішень щодо реалізації відносин власності на користь максимізації параметрів соціально-економічного розвитку території. Зокрема, регіони часто не мають дієвої можливості проводити диверсифіковану політику щодо різних класів об'єктів регіонального майнового комплексу, навіть якщо їх доцільність була доведена, чого теж в більшості випадків не спостерігається. Бюджетне вирівнювання можна віднести до перманентних заходів підтримки відповідних регіонів поряд з державними програмами вирівнювання якості життя населення та зміцнення соціальної стабільності. Очевидно, що цей напрямок не забезпечує економічний розвиток регіонів, якщо вимірювати його показниками, відмінними від темпів зростання ВРП. У прийнятті рішень про призначення або продовження підтримки того чи іншого суб'єкта, що виражається в компенсації недоотриманих або недостатніх доходів (будь то домогосподарство чи регіон) економічна система сучасного типу повинна керуватися адекватними цілями та критеріями економічної ефективності: будь-яка міра, спрямована на подібну «підтримку» як один з цільових параметрів повинно мати наслідком скорочення потреби в такій підтримці в перспективі, інакше необхідні інституційні зміни.

3) Суперечності та неузгодженість між різними рівнями управління, як і між різними категоріями власників, призводять до надмірної концентрації об'єктів власності, особливо у розрізі видів об'єктів майна та його функціональної структури. Наприклад, у низці регіонів з розвиненим АПК спостерігається тенденція будівництва бізнес-моделей, заснованих на консолідації земельних угідь у власності великих конгломератів з подальшим наданням цих земель в оренду сільгоспвиробникам. Подібний поділ прав на землю перекладає ризики на орендарів, роблячи виробництво в деяких умовах економічно недоцільним. Проблемою також є обмежений і, можливо, вже застарілий набір інструментів, які використовуються в рамках державного управління розвитком регіонів: переважно використовуються державні програми, критика яких звучить на різних рівнях.

Аналіз виконання державних програм також дозволяє встановити низку проблем управління соціально-економічним розвитком:

- недоліки планування програм та невідповідність переліку та змісту програм фактичному стану справ регіону;
- невиконання програм за термінами, обсягами та результатами;
- відсутність координації між окремими програмами регіону та програмами відповідних відомств;
- неефективність механізму відповідальності замовників та виконавців програм;
- відсутність координації контролю за використанням бюджетних коштів. Більшість цих коштів не піддається централізованому контролю та «розчиняється» в регіонах;
- відсутність єдиного механізму розробки та реалізації державних програм з урахуванням об'єктивних потреб розвитку регіону.

4) Відсутність економічних та інших стимулів до раціонального управління майновим комплексом та до його модернізації, до впровадження нових форм та методів реалізації відносин власності.

Існуючі інструменти державного управління соціально-економічним розвитком регіонів є складною і заплутаною системою, яку, безсумнівно, треба оптимізувати. Як свідчить практика, вони відірвані від цілей економічного розвитку регіонів, слабо контролюються із боку органів публічного управління. Найчастіше вони незначно впливають на розвиток регіонів.

5) Непрозорість і непублічність прийнятих рішень з питань реалізації відносин власності в регіонах: приватний сектор – насамперед бізнес – найчастіше не бере участі у виробленні та обговоренні проектів рішень, тоді як з його боку є готовність та зацікавленість у такій участі. Проблема регулювання переносить нас до нормативно-правових аспектів, які розкриваються в неоднозначній правозастосовчій практиці як щодо забезпечення та захисту права власності та інших речових прав, так і в частині організаційно-правового оформлення відносин між різнорівневими суб'єктами, наприклад, між публічними та приватними.

Сучасна система стратегічного управління соціально-економічним розвитком територій орієнтована на вирішення цілого ряду завдань, сутність та зміст яких зводиться до забезпечення досягнення таких ефектів, як підвищення інформованості та обізнаності суб'єктів господарювання про середньострокові та довгострокові перспективи соціально-економічного розвитку, мінімізація інвестиційних та інших ризиків, забезпечення узгодженості та виключення протиріч між цілями та завданнями суб'єктів різного рівня управлінської ієрархії всіх тимчасових горизонтах планування, синхронізація циклів розвитку різних елементів інфраструктури, ринків праці, капіталу та інших чинників виробництва, і навіть їх балансування.

Проте з практичної точки зору державне управління соціально-економічним розвитком регіонів здійснюється в умовах відсутності стратегічної стійкості, незакінченості формування середнього класу. Обґрунтування тому

виходить із принципу розгляду національної економіки як суми економік окремих регіонів, відповідно до яких можливості поступального соціально-економічного розвитку значно обмежуються наявністю проблемних регіонів.

Отже, можна визначити об'єктивні передумови розробки адаптивної системи державної політики регулювання майнових відносин як майновим базисом регіональної відтворювальної системи. По-перше, стратегічна невизначеність державної політики управління регіональним розвитком. По-друге, недостовірне чи помилкове цілепокладання під час розробки документів стратегічного планування є стримуючим чинником соціально-економічного розвитку з допомогою нераціонального використання обмежених ресурсів. Ціла низка показників, що використовуються як контрольні або цільові, або не пов'язані зі стратегічними цілями (підвищення рівня та якості життя населення), або не дозволяє однозначно судити про наявність прогресу. Серед формалізованих завдань можна зустріти підвищення конкуренто-спроможності регіону як фактор, що сприяє підвищенню рівня та якості життя населення. Почасти погоджуючись з такою постановкою завдання, необхідно зазначити, що протягом тривалого часу регіональна наука була націлена на вирішення питання про раціональне розміщення продуктивних сил і забезпечення максимального ефекту від реалізованої індустріальної політики. Сьогодні цей підхід трансформується, переміщуючись від питань розміщення продуктивних сил у межах територіальних комплексів у бік визначення шляхів просторового розвитку регіонів, що сприяють збільшенню їхньої конкуренто-спроможності, яка розглядається як сукупність передумов забезпечення поступальної динаміки соціально-економічного розвитку. Іншими словами, конкурентоспроможність регіональної економіки є здатністю реалізації основного завдання її функціонування, а саме забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіону з досягненням найвищої якості життя населення.

Важливим виміром конкурентоспроможності регіону є можливість тривалої результативної експлуатації наявного базису розвитку, у зв'язку з чим деякі дослідники розширюють трактування конкурентоспроможності регіону до його конкурентостійкості, в основі якої лежить парадигма сталого розвитку, саморозвитку регіонів та забезпечення їх конкурентоспроможності. Оцінку конкурентоспроможності регіонів доцільно реалізовувати у розрізі трьох основних укрупнених блоків показників: здатність регіону до забезпечення випуску товарів та послуг, якість життя населення та фінансова стійкість регіону. Тим не менш, наявність факторів конкурентоспроможності та стійкості не означає «автоматичного» підвищення рівня соціально-економічного розвитку території, так само як і не дає відповіді на питання про пріоритети соціально-економічного розвитку регіону, що виводить на передній план питання про належний спосіб та вектор управління розвитком регіону. Перераховане вище дозволяє будувати висновки про наявність інституційних передумов подальшої керованої трансформації відносин власності з підвищення ефективності управління регіональним майновим комплексом.

Однак у площині практичних рішень це вимагає усунення розриву між логікою територіального стратегічного планування та просторового розвитку та забезпечення повноцінного перекладу методологічних засад функціонування організаційно-економічних механізмів управління регіональною власністю від регіональної до просторової економіки.

Таке рішення є раціональним, оскільки передбачає збереження існуючої системи, що спирається на «традиційні» (приватизація, контрактація) та актуальні (державно-приватне партнерство) механізми управління власністю на регіональному рівні. Підпорядкування логіки їх застосування новим трендам та способам організації взаємодій дозволить значно розширити поточну стадію їх життєвого циклу та забезпечить м'яку модель переходу всієї системи управління на нові принципи, що ґрунтуються на просторових ефектах перетікання знань та інших мережевих ефектах.

Ключовим напрямом перетворень переважаючого на сьогоднішній день організаційно-економічного механізму управління регіональною власністю має стати підвищення його адаптивності за рахунок розширення складу об'єктів майна, що потрапляють у фокус системи управління, розширення складу суб'єктів управління та неминучої децентралізації та дерегулювання як наслідку інтенсифікації взаємодій усередині мереж та підвищення автономності. Децентралізація управління є ключем до виявлення та капіталізації економічних ефектів, що виникають усередині мереж розподіленого користування. Основним трендом цілепокладання та програмно-цільового управління має стати адаптація актуальних форм та механізмів взаємодії органів публічного управління, бізнес-структур та структур громадянського суспільства між собою з приводу найбільш ефективного використання об'єктів регіонального майнового комплексу в інтересах досягнення широкої сукупності локальних та національних, поточних та стратегічних цілей соціально-економічного розвитку.

При цьому на зміну концепції ефективного власника, яка вирішує завдання визначення належності титулу представникам приватного чи публічного секторів, має прийти концепція ефективного суб'єкта управління, для цього знадобиться поширення на регіональному рівні нового організаційно-економічного механізму управління регіональною власністю, заснованого на принципах розподіленого користування.

Перелічені умови, як і багато інших, зумовлюють необхідність використання на практиці організаційно-економічних основ управління власністю в регіоні, що розглядається в широкому контексті як вся сукупність об'єктів майна, що розташовуються на території регіону, незалежно від належності суб'єктам приватного сектору або публічно-правовим утворенням. У такому разі доцільно вести мову про нові способи та вектори реалізації відносин власності, тобто про їх практичну трансформацію. Новий організаційно-економічний механізм управління регіональним майновим комплексом дозволить забезпечити внесок у вирішення ще однієї значущої проблеми, пов'язаної з урахуванням виходу економічної активності за межі

регіону. Розбіжність центру здійснення економічної активності з центром «присвоєння» її результатів, і навіть нерівномірне розподіл цієї активності між регіонами, особливо що межують друг з одним, неодноразово ставало приводом для дискусій і непопулярних рішень. Все перераховане, безумовно, ускладнює керованість території, а також зумовлює потребу в нових джерелах інформації, яка потрібна на прийняття зважених управлінських рішень.

У країнах з розвиненими економіками вже давно позначився тренд на укрупнення регіонів з метою підвищення їх конкурентоспроможності та мінімізації витрат на основі ефекту масштабу. Паралельний тренд – формування децентралізованих мереж просторових взаємодій – сформувався на тлі поширення кластерного підходу до управління соціально-економічним розвитком територій.

Таким чином, адаптація мережного та кластерного підходів до організації економічного простору дозволить підвищити ефективність управління регіональними майновими комплексами. Вектор управлінського впливу має бути спрямований на стимулювання процесів консолідації суб'єктів господарювання не лише навколо певного сегменту ринку, а й навколо технології, знань, ноу-хау, у тому числі уречевлених у певних об'єктах майнового комплексу. Перетворення відносин власності в регіонах, що відбуваються, є значним стимулом для впровадження адаптивної системи державної політики регулювання майнових відносин з метою підвищення його ефективності. Однак у площині практичних рішень це вимагає усунення розриву між логікою територіального стратегічного планування та просторового розвитку.

Для забезпечення трансферу існуючої моделі управління регіональним розвитком до моделі, заснованої на принципах просторової економіки, необхідні заходи системного характеру, що передбачають удосконалення програмно-цільового підходу до управління та розширення практики застосування проектного підходу, перегляд та розширення набору цільових індикаторів управління. Заходи управлінського впливу мають бути спрямовані на стимулювання розвитку підприємницьких мереж, основу яких формують не «штучно призначені» кластери, виділені за принципом географічного сусідства, а реальні мережі взаємодії суб'єктів господарювання, які здійснюють спільне або розподілене використання активів. Такий підхід забезпечить зняття ще одного значущого обмеження – монопольного цілепокладання, зосередженого в руках публічно-правових утворень: якщо регіональне управління буде підпорядковане задачі підвищення ефективності регіонального майнового комплексу та підприємницьких мереж, що його експлуатують, залучення приватного сектора - суб'єктів господарювання – до постановки цілей, вибору пріоритетів розвитку та заходів підтримки буде не декларативним, а реальним.

Інтегроване цілепокладання стане прологом до інтегрованого державно-приватного управління, міжрегіонального управління та самоврядування. Останнє розвивається незалежно від зусиль регіональних органів влади з розвитком технологій розподіленого користування. Для підвищення адаптивності системи

управління регіональним розвитком необхідно підвищувати адаптивність відтворювального базису регіонів: кожен регіон повинен проводити політику підвищення конкурентостійкості суб'єктів господарювання, ефект від об'єднання яких у підприємницькі мережі повинен посилювати загальну тенденцію зростання адаптивності та стійкості окремих бізнесів у світлі регулярно змінюваних правил гри. Регіонам також доцільно включити до порядку денного політики управління регіональними майновими комплексами питання стимулювання підприємницької активності щодо розвитку розподілених мереж, а також питання формування заснованих на даних та на знаннях платформ «притягування» доданої вартості з метою створення позитивного нетто-результату економічної діяльності, забезпечуючи можливість реалізації таких концепцій розвитку конкурентоспроможного регіону, як «регіон – податковий паспорт», «регіон – комфортне середовище для бізнесу» або «регіон – зручне середовище для життя». Внесок громадського сектора може бути забезпечений подальшими інвестиціями підвищення зв'язаності простору у вигляді розвитку каналів зв'язку й транспортної доступності. Практична реалізація адаптивної системи управління регіональним майновим комплексом має бути вбудована у існуючі рамки програмно-цільового підходу до управління соціально-економічним розвитком регіонів. Визнаючи існуючу критику підходу, що склалася, слід відзначити його перспективність за умови усунення ключових протиріч і підпорядкування описаної раніше логіці.

Резюмуючи розглянуту адаптивну систему управління майновими відносинами можна зробити висновок, що під державною політикою регулювання майнових відносин слід розуміти цілеспрямований вплив виконавчо-розпорядчого характеру, що здійснюється державою в особі спеціально уповноважених органів державної влади на основі законодавчих актів на підставі законодавчих актів на відносини власності для реалізації загальнонаціональних (загальнодержавних) інтересів. Необхідно зазначити, що здійснення правомочностей держави на належні йому об'єкти реалізується в рамках діяльності системи управління державним майном, іншими словами управління державним майном є процесом, а система управління – деяким механізмом, що забезпечує реалізацію даного процесу.

Система управління державним майном є процесною системою, що складається з сукупності взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів, які, у свою чергу, є: 1) органами державної влади, які розробляють, приймають та реалізують управлінські рішення у конкретних відносинах, пов'язаних з державним майном; 2) сукупність різноманітних об'єктів державної власності; 3) механізм управління, що забезпечує взаємозв'язок та взаємодію суб'єктів та об'єктів державної власності.

Цілісність та функціональність системи управління державним майном полягають у єдності цілей всіх її елементів – матеріального забезпечення реалізації загальнонаціональних інтересів, досягнення якого неможливе за відсутності взаємодії всіх елементів. Саморозвиток системи управління державним майном визначається наявністю внутрішніх проблем у системі,

вирішення яких є джерелом розвитку системи та формує майбутні напрямки її вдосконалення. Наприклад, необхідність формування вичерпного складу об'єктів державної власності призвела до розвитку заходів, спрямованих на визначення цільової функції управління та передбачених державною програмою.

Система управління державним майном дійсно має основні ознаки системності, до яких також належать гармонійність, послідовність, наступність, несуперечність (зв'язність), стійкість, ієрархічність. Отже, один із елементів системи управління державним майном представлений органами державної влади, наділеними владними повноваженнями у цій сфері, а також повноваженнями власника.

Відповідно до ч. 5 ст. 22 Господарського Кодексу України «держава реалізує право державної власності у державному секторі економіки через систему організаційно-господарських повноважень відповідних органів управління щодо суб'єктів господарювання, що належать до цього сектора і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або права оперативного управління» [1].

Ключову роль в управлінні державним майном відіграє Кабінет Міністрів України [2]. Адміністративне та розпорядче управління відбувається Кабінетом Міністрів України об'єктами фонду державного майна. Соціальна інфраструктура належить територіальним та адміністративним одиницям. Підприємства та майно цієї інфраструктури забезпечує потреби населення: громадське харчування, торгівля, водопостачання, транспорт, а також інші матеріальні об'єкти.

Частиною 1 статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що «територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності на рухоме і нерухоме майно...» [3].

Щодо управління майном то органи публічної влади представляють державницькі інтереси щодо продавця майна держави, контролюють його використання, захищають майнові права державних підприємств.

Органом, який управляє державним майном створюється державне підприємство. У даному аспекті система управління державним майном полягає в забезпеченні державницьких інтересів в органах управління державних установ та підприємств, координації діяльності в управлінні, в заснуваннях ТНК, обліку державного майна та його реєстрі, передачі в комунальну власність об'єктів державної власності, проведення моніторингу спільно із центральними органами діяльності державних установ та підприємств.

Щодо ступеня участі в управлінні державним майном то вона залежить від господарських процесів, а саме: переведення в акціонерне товариство державного підприємства перед його приватизацією; придбання акцій державою або їх частки в АТ.

Під управлінням державою знаходяться господарські товариства (у т.ч. акціонерні), до яких застосовуються адміністративно-правові методи управління. Кабінет Міністрів України (інший уповноважений державний орган) приймає рішення щодо концесійного управління та передачу державного майна у таке

управління. Таке рішення узгоджується з місцевим виконавчим органом або центральним галузевим органом, у якого це державне майно перебуває.

Важливо підкреслити, що елементи у системі управління державним майном взаємопов'язані і діють як єдина цілісна система у процесі здійснення функцій управління: прогнозування та планування, організації, координації, мотивації, обліку та контролю, розглянутих у таблиці 1.

Таблиця 1

Реалізація функцій управління у системі регулювання майнових відносин

Table 1

Implementation of management functions in the property relations regulation system

Функції управління	Сутність функції у системі регулювання майнових відносин
Прогнозування та планування	Передбачення майбутніх змін у середині системи управління державною власністю та у зовнішньому середовищі та визначення їх впливу на об'єкти державної власності. Вироблення ключових напрямів розвитку системи управління власністю держави, формування взаємопов'язаних цілей та завдань управління, визначення показників досягнення поставлених цілей
Організація	Встановлення системи взаємовідносин та взаємозв'язку між різними елементами системи регулювання майнових відносин
Мотивація	Заохочування окремих суб'єктів управління державною власністю діяти на користь ефективної реалізації цілей та завдань цілісної системи
Координація	Забезпечення узгодженості дій між різними елементами системи у часі та просторі
Облік і контроль	Встановлення факту наявності та кількості об'єктів державної власності, систематизація та реєстрація відомостей про них. Здійснення заходів, спрямованих на визначення ступеня та якості досягнення поставлених (запланованих) цілей та завдань

У рамках системи відбувається реалізація наступних управлінських процесів: проблемопокладання, цілепокладання та цілездійснення. Проблемопокладання є аналізом сформованої системи управління виявлення внутрішніх суперечностей та проблем з метою пошуку нових джерел і напрямів розвитку системи. В результаті визначення основних внутрішніх проблем формуються цілі та завдання функціонування та розвитку системи, що передбачають вирішення виявлених проблем та зняття протиріч. У процесі цілездійснення відбувається реалізація комплексу заходів, спрямованих на досягнення поставлених цілей та вирішення завдань.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Підсумовуючи, слід звернути увагу, що це елементи системи перебувають у постійній взаємодії одним з одним. Суб'єкти управління державною власністю формують стратегічні пріоритети, цілі та завдання регулювання майнових відносин, а також визначають умови та механізми господарювання для кожного конкретного виду об'єктів. При цьому є зворотний зв'язок у вигляді різних фінансових та статистичних звітів, що готуються підприємствами та організаціями державної форми власності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Закон України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року № 185-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text>
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>

Стаття надійшла до редакції 05.04.2023 р.

Стаття рекомендована до друку 21.05.2023 р.

Nyshchenko Ye. V.,

*postgraduate student of the V.I. Vernadsky Taurida National University,
33, St. John McCain, Kyiv, 01133, Ukraine*

e-mail: nishenko@meta.ua <https://orcid.org/0000-0002-9774-2224>

ANALYSIS OF THE FUNCTIONS OF THE ADAPTIVE PROPERTY MANAGEMENT SYSTEM

Abstract. The classification of management functions according to their essence in the property relations regulation system has been improved, namely: forecasting and planning (prediction of future changes in the middle of the state property management system and in the external environment and determination of their impact on state property objects, development of key directions for the development of the management system owned by the state, formation of interrelated management goals and tasks, determination of indicators of achievement of set goals); organization (establishment of a system of mutual relations and interconnection between various elements of the system of property relations regulation); motivation (encouraging individual subjects of state property management to act in favor of the effective implementation of the goals and objectives of the integrated system); coordination (ensuring consistency of actions between different elements of the system in time and space); accounting and control (establishing the fact of the presence and number of state-owned objects, systematization and registration of information about them. implementation of measures aimed at determining the degree and quality of achievement of set (planned) goals and tasks).

Keywords: *adaptive system, coordination, motivation, accounting and control, management of property relations, functions.*

REFERENCES

1. Economic Code of Ukraine dated January 16, 2003, № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Law of Ukraine "On Management of State-Owned Objects" dated September 21, 2006 No. 185-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text>
3. Law of Ukraine "On Local Self-Government in Ukraine" dated May 21, 1997. No. 280/97-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>

The article was received by the editors 05.04.2023.

The article is recommended for printing 21.05.2023.